

Rohdin 1.

Till: Lennart Rohdin.

Demokrati.

Folkrättsligt åtagande. Efter ett antal påpekande från Europarådet förstärktes den svenska minoritetslagstiftningen. Syftet var att dels förbättra läget för den sverigefinska minoritetens situation i landet, och dels att förbättra efterlevnad av Sveriges folkrättsliga åtagande och stärka de nationella minoriteternas egenmakt och inflytande.

Europarådet: en folkrättsligt erkännande av minoriteter och minoritetsspråk utgör ett viktigt bidrag till uppbyggandet av Europa som vilar på demokratiska principer.

Enligt uppgift har Kommittén i rättighetsfrågor utsett personer som kommer representera den sverigefinska minoriteten i samrådet som ska genomföras i enlighet med lagen.

Så här kan det inte se ut att den största sverigefinska organisationen på orten informeras via ett protokoll från kommunen/landstingen.

Demokrati är viktig även för nationella minoriteter.

När europarådet poängterar att politiken i Europa bör vila på demokratiska principer, anser vi att detta ska omfatta även den svenska minoritetspolitiken. Hela det svenska samhället bygger på politisk representativ demokrati, detta samtidigt när vi vet att endast liten del av svenskar är medlemmar i ett politiskt parti. En annan form av demokrati som används i Sverige är så kallade folkrörelse demokrati som med fördel skulle kunna inledningsvis användas av

sverigefinska minoriteten när man utser representanter till olika samråd med myndigheterna. Detta kan kompliteras med öppna möten, medborgare dialog mm.

Sverigefinska minoriteten.

Om Sverige uppfyller sina åtagande och menar allvar (mänsklig rättighet) när det gäller möjligheten att språket och kulturen kan överföras till kommande generationer, kommer inte den sverigefinska minoriteten vara en tillfällig företeelse i landet, utan måste betraktas som bestående del av det svenska samhället. Därför bör utveckling av demokrati och demokratisk fostran vara en viktig del i det fortsatta arbetet i för bättring av rättvisan inom minoritetspolitiken.

Delegation för sverigefinska minoriteten i Göteborg.

Tarmo Ahonen
Ordförande

Anneli Ylijärvi
Sekreterare

Påminnelse, så här ser Unesco på utvecklingen,

‘Non-mother-tongue-medium teaching for Indigenous and minority children is an educational weapon of mass destruction’

UNESCO Executive Board debate *“Protecting indigenous and endangered languages and the role of languages in promoting EFA in the context of sustainable development”*, Paris, 7 Oct 2008

Rohdin 2.

Till: Lennart Rohdin.

3.3 Minoritetslagstiftningens struktur och relation till språkstadgan och ramkonventionen

Av Sveriges internationella åtaganden följer även ett skydd mot diskriminering och utsatthet för de nationella minoriteterna, dvs. minoritetspolitikens tredje delmål. Skydd mot diskriminering finns dock främst i diskrimineringslagen och bestämmelser i brottsbalken, vilka inte skiljer sig mellan diskriminering av personer som hör till nationella minoriteter och personer som hör till grupper med annan etnisk eller religiös bakgrund. Utredningen har därför valt att inte inkludera dessa i begreppet minoritetslagstiftningen.

Artikel 15: Enligt artikeln åtar sig staten att främja de förutsättningar som är nödvändiga för att personer som tillhör nationella minoriteter ska kunna bibehålla och utveckla sin kultur och bevara de väsentliga beståndsdelarna av sin identitet, nämligen religion, språk, traditioner och kulturarv.

Enligt artikeln åtar sig staten att skapa nödvändiga förutsättningar för att personer, som tillhör en nationell minoritet, effektivt ska kunna delta i det kulturella, sociala och ekonomiska livet samt i offentliga angelägenheter, särskilt sådana som berör dem.

Så här lyder Sveriges åtagande när det gäller finska språket och den finsk språkiga kulturen. Tyvärr måste vi konstatera att myndigheterna, varken centralt, regionalt eller i kommunerna ha visat större intresse för detta åtagande. Tvärt om, består regionernas och kommunernas satsningar på detta område enbart till vissa delar av statsbidraget i förvaltningskommunerna. Den decentralisering som regeringen 2009 genomförde av kulturmedel till lokala aktörer har aldrig kommit minoriteterna till godo. Som exempel har västra

Göteborgsregionen reserverat för sverigefinska minoriteten 870 tusen kr per år och detta innebär 8 kr per person med finsk bakgrund (110 000 personer). Pengarna delas ut efter ansökan som föreningsbidrag.

Sammanledes satsar Göteborgs kommun straks över 2miljoner kr för finskspråkig kultur och fritidsverksamhet och det utgör c 65 kr per person med finsk bakgrund. (c31 000 personer)

Fördelningssystem.

Den svenska regeringen och även Göteborgs stad har olika typer av resursfördelningssystem som bygger på befolkningsunderlag och används när det gäller fördelning av basresurser. Därtill kommer olika typer av behovsstyrda satsningar till olika eftersatta kommuner eller stadsdelar.

Vi anser att den finskspråkiga befolkningen ska behandlas som svenskar för övrigt när man delar ut våra gemensamma medel till kulturändamål. Befolkning med finsk bakgrund utgör idag 7.2 % av den totala befolkningen i Sverige. I de flesta förvaltningskommunerna utgör den finskspråkiga befolkningen mellan 5-15% av den totala befolknings antalet och vi ser inga orsaker till varför man inte skulle kunna ha ett rättvist fördelningssystem som redan används för majoritetsbefolkningen.

Idag är det riskfritt för kommunerna och regioner att öppet diskriminera den finskspråkiga minoriteten med hänvisning till "särbestämmelser för nationella minoriteter" och att detta gör att minoritetens rättigheter inte skyddas av diskrimineringslagen.

Vi anser att man ska betrakta sverigefinska folkgruppen som en del av regionernas och kommunernas invånare, som man också beaktar när man planerar användningen av våra gemensamma resurser även på kulturens område.

Delegation för sverigefinska minoriteten i Göteborg.

Tarmo Ahonen
Ordförande

Anneli Ylijärvi
Sekreterare

Påminnelse, så här ser Unesco på utvecklingen,

‘Non-mother-tongue-medium teaching for Indigenous and minority children is an educational weapon of mass destruction’

UNESCO Executive Board debate *“Protecting indigenous and endangered languages and the role of languages in promoting EFA in the context of sustainable development”*, Paris, 7 Oct 2008

Rohdin 3.

Till: Lennart Rohdin.

Från erkännandet till egenmakt.

Från erkännande till egenmakt hette förra upplagan av uppgraderingen av minoritetslagen. Vi har försökt hitta goda exempel på detta i olika håll av landet. Vi har även ställt frågan till Stockholms läns länsstyrelse och bet att få redovisning av några exempel på detta dock utan resultat. Vår slutsats som baserar på egen erfarenhet, är att man har glömt detta helt och hållet. I stället har man infört nya begränsningar av användning av föreningsbidrag, som inte ska användas för att betala anställdas löner och detta innebär att all arbete inom föreningar

måste ske av frivilliga föreningsmedlemmar. Detta gäller även förberedelser till samråd med kommunen.

Egna institutioner.

Utredningen har haft i uppdrag att utvärdera de samiska språkcentrumen, vilket behandlas i kapitel 10. För detta ändamål har utredningen anlitat professor emeriti Leena Huss, vars utvärdering finns som bilaga 2 till betänkandet. Utredningen bedömer att språkcentrumens arbete är ett nödvändigt och värdefullt bidrag till revitaliseringen av det samiska språket samt att dessa bör fortsätta sitt arbete. **Utredningen föreslår att Institutet för språk och folkminnen får i uppdrag att utreda formerna för att inrätta språkcentrum även för meänkieli och finska, samt utreda förutsättningarna för att skapa motsvarande funktion för jiddisch och romani chib.**

Vi anser att inom ramen för detta förslag skulle möjliggöra viss del av "egenmakt" och även innebära att åtgärderna styrs till rätta grupper som exempel andra och tredje generationen. Idag gör kommunerna ingenting för dessa och föreningar i brist på fasta aktivitetslokaler, inte orkar göra mer. Här i Sverige har vi fasta fritids- och kulturcentra i alla kommuner.

Finansiering.

Finansiering sker genom årligt anslag från kommunens budget och anställda sköter planeringen av verksamheten i samråd med frivilligorganisationer. Detta skulle garantera kontinuiteten av verksamheten och möjliggöra långsiktig planering, möjliggöra riktade åtgärder till mest behövande inom minoritetspolitiken.

Vi förstår inte att samma modell som redan majoritetsbefolkning har för sin fritids och kultur behov, inte skulle kunna användas för sverigefinska befolkningen och finansiering skulle vara proportionell till den finsk språkiga befolkningens storlek i respektive kommun? Eventuellt skulle statsbidraget behöva användas i mindre kommuner.

Vi har ingen förståelse för att kommuner inte skulle behöva betrakta den finskspråkiga befolkningen som kommunens egna innevånare och därför bör principen "lika behandling, icke diskriminering" gälla även för kommuner, när det gäller fördelningen av våra gemensamma resurser.

Utredningen:

12.7 Behovet av institutioner

Bedömning: Regeringen bör i det fortsatta arbetet med att utveckla den nationella minoritetspolitiken särskilt uppmärksamma behovet av att bygga upp starka institutioner för de nationella minoriteternas språk och kultur.

13.2.1 Den kommunala självstyrelsen och finansieringsprincipen

Den kommunala självstyrelsen motiveras av värden som demokrati och effektivitet genom ett decentraliserat beslutsfattande närmare medborgarna. En inskränkning i självstyre bör enligt proportionalitetsprincipen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett inskränkningen (14 kap. 3 § regeringsformen).

Proportionalitetsprincipen innebär att det ska prövas om skälen för lagstiftning motiverar det eventuella intrång i den kommunala självstyren som regleringen kan innebära. Detta innefattar en skyldighet att undersöka om syftet kan uppnås på ett sätt som är mindre ingripande för självstyren (se Holmberg m.fl., 2015, kommentar till 14 kap. 3 § regeringsformen). Av finansieringsprincipen följer bl.a. att staten inte bör ge kommuner och landsting nya uppgifter utan att de samtidigt får möjlighet att finansiera dessa med annat än höjda skatter. Principen ska bl.a. tillämpas om kommunerna får nya obligatoriska uppgifter, om frivilliga uppgifter görs obligatoriska eller om ambitionsnivåerna för befintliga uppgifter höjs (se SKL, 2007, s. 1–2 samt prop. 2006/07:100, s. 221–222). Staten ska således i princip kompensera kommunerna ekonomiskt i sådana situationer.

Kommentar: lika behandling icke diskriminering.

Särlagstiftningen (minoritetslagstiftning) bör inte möjliggöra öppen diskriminering av den erkända sverigefinska befolkningen, inte ens i kommunerna.

Delegation för sverigefinska minoriteten i Göteborg.

Tarmo Ahonen
Ordförande

Anneli Ylijärvi
Sekreterare

Påminnelse, så här ser Unesco på utvecklingen,

‘Non-mother-tongue-medium teaching for Indigenous and minority children is an educational weapon of mass destruction’

UNESCO Executive Board debate "*Protecting indigenous and endangered languages and the role of*

languages in promoting EFA in the context of sustainable development",
Paris, 7 Oct 2008

Rohdin 4.

Till: Lennart Rohdin.

Ur från erkännande till egenmakt: De nationella minoriteternas rätt till inflytande bör lagregleras.

Skälen för regeringens bedömning: Ett av målen för minoritetspolitiken är att de nationella minoriteterna ska ges inflytande i frågor som berör dem. Denna rätt till inflytande finns tydligt reglerad både i ramkonventionen och minoritetsspråkskonventionen.

'Och för att detta skulle kunna genomföras säger regeringen att:

10.2 Nivån på organisationsstödet behöver höjas

Frågan **Regeringens bedömning:** För att stärka de nationella minoriteternas egenmakt bör det ekonomiska stödet till organisationer som företräder de nationella minoriteterna höjas.

Regeringen bedömer att det finns anledning att höja nivån på stödet från och med budgetåret 2010, eftersom det ger de nationella minoriteterna bättre möjlighet att delta i samråd på olika nivåer i frågor som berör dem. Det ökade stödet är således en direkt följd av

införandet av den lagstadgade skyldigheten att samråda med nationella minoriteter. I det här skedet är det, enligt regeringens bedömning, angeläget att särskilt prioritera de nationella minoriteternas förutsättningar att skapa fungerade samrådsmodeller inom förvaltningsområdena. Regeringen anser att det ökade stödet är en viktig åtgärd för att stärka de nationella minoriteternas egenmakt och reella inflytande.

Frågan om hur mycket som har hänt på detta område. Stockholms läns länsstyrelse borde ha redovisat om de goda exemplen om det skulle finnas i någon kommun i landet? Vi känner inte till att någon kommun skulle höjt föreningsbidraget, riktade för de nationella minoriteterna för att samrådet skulle bli bättre. Möjligtvis kan man ha get extra bidrag inom ramen för statsbidraget.

Den nya utredningen tar upp samma sak igen med ungefär med samma motiveringar som tidigare dock utan att konkretisera detta. Ibland hoppas vi att man menar allvar med den här typen av lagar och riksdagsbeslut, men om man inte riskerar någon påföljd blir detta nog samma sak igen.

5.3.2 Det är för närvarande inte möjligt att införa en rätt att överklaga beslut

Bedömning: Det fattas en stor mängd beslut som på olika sätt inverkar på de nationella minoriteternas möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda. Det är dock förenat med betydande praktiska och principiella betänkligheter att införa en rätt för enskilda att överklaga sådana beslut. Utredningen kan därför inte föreslå att det införs en överklagande möjlighet. Det kan finnas anledning för regeringen att ta upp frågan om möjlighet att överklaga beslut som rör äldreomsorg och förskola samt grund- och gymnasieskola – för nationella minoriteter och andra – i samband med större översyner av lagstiftningen på respektive område. Tillsyn i någon form är i dagsläget ett lämpligare alternativ för att åstadkomma en prövning av de nationella minoriteternas rättigheter. Det ingår inte i utredningens uppdrag att lämna förslag om tillsyn. Om utredningens förslag genomförs, men det sedan visar sig att minoritetspolitiken ändå inte får tillräckligt genomslag, måste regeringen i samband med nästa översyn av minoritetslagen utreda möjligheten att införa någon form av tillsyn.

Kommentar:

Rättsamhälle- lika rätt för alla.

Målsättningen med lagen har varit att förstärka nationella minoriteternas rättigheter i landet. Samtidigt säger utredningen att med hänvisning till särslagstiftningen för nationella minoriteter har man förlorat sin rätt att överlaga kommunala beslut.

Enligt grundlagen bör alla svenska medborgare ha rätt och möjlighet få sina frågor prövade i nästa instans eller inför domstol, att det skulle vara undantaget för en viss grupp, bara för att man råkar ha finska som sitt modersmål låter mycket märkligt.

Så här kan det inte vara.

Delegation för sverigefinska minoriteten i Göteborg.

Tarmo Ahonen
Ordförande

Anneli Ylijärvi
Sekreterare

Påminnelse, så här ser Unesco på utvecklingen,

‘Non-mother-tongue-medium teaching for Indigenous and minority children is an educational weapon of mass destruction’

UNESCO Executive Board debate *“Protecting indigenous and endangered languages and the role of languages in promoting EFA in the context of sustainable development”*, Paris, 7 Oct 2008